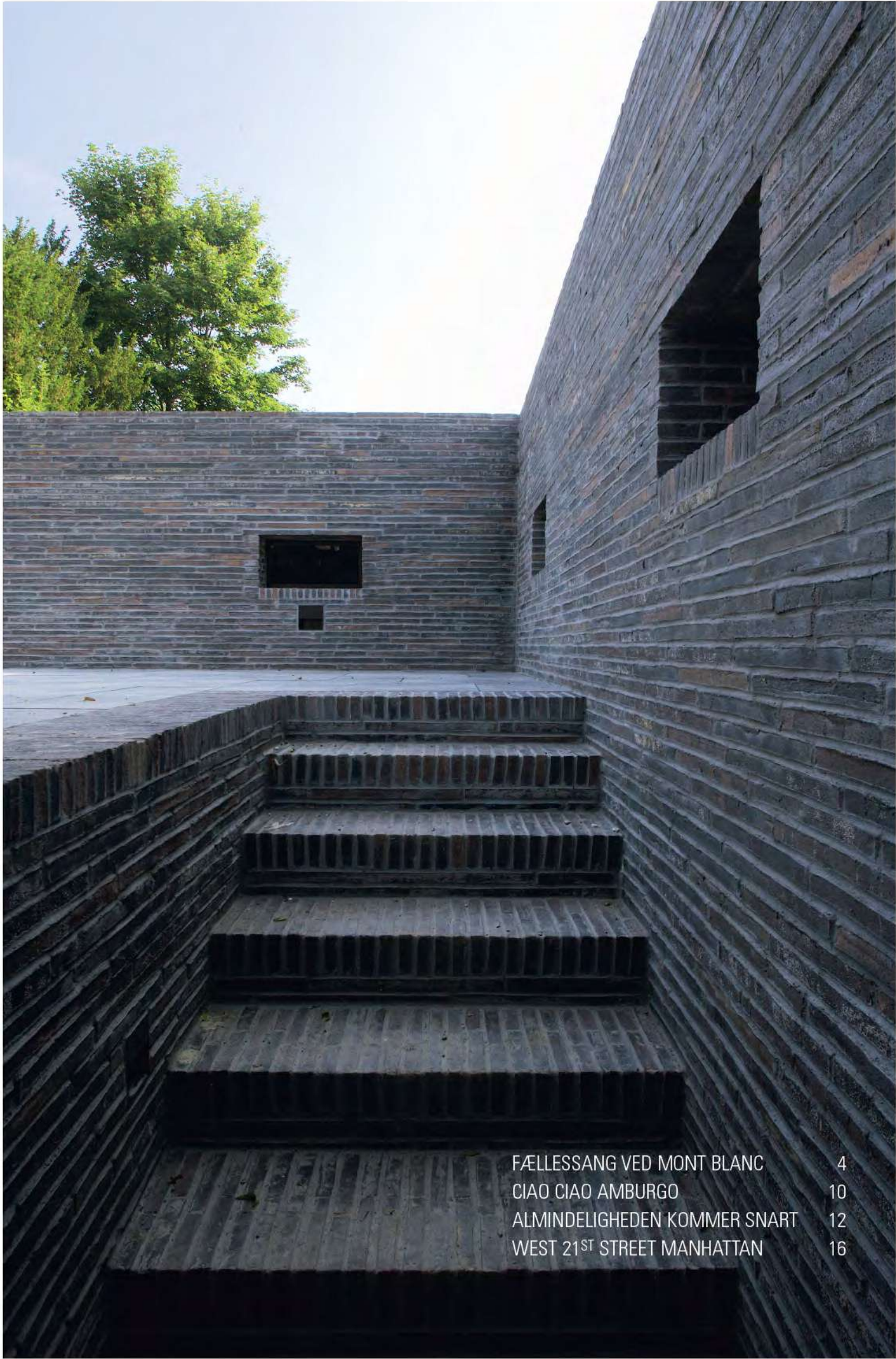

PETERSEN

ET MAGASIN OM TEGL OG ANSVARLIG ARKITEKTUR

Af Poul Sabroe

Rejsen til Amerika

Det var et af den slags lykkelige sammentræf, der siden kan vise sig at få betydning: 110 arkitekter fra USA var på udflugt til København i slutningen af august. Delegationen ankom netop, som Petersen Tegl kunne annoncere sit første færdige byggeri i New York. Selldorf Architects kunstgalleri på West 21 Street for Barbara Gladstone.

Murværket er udført med Kolumba™ K55.

Murværk var på ingen måde fremmed for de amerikanske gæster. Men en moderne sten, der kan tale tidens sprog og samtidig opfylde selv ekstreme krav til bæredygtighed og miljøhensyn, den fik Bill og Bob, Jill og Joyce til at løfte på øjenbrynene.

Teglværksejer Christian A. Petersen gav hånd til de besøgende på Kunstakademiets Arkitekt-skole, før de så filmen om tilblivel-sen af Skuespilhuset i København. Med Kolumba™.

Historien bag stenen fik de, om Peter Zumthors Kolumba Museum på pladsen, hvor romernes første Colonia lå i år 41 før vor tidsregning. Med Kolumba™.

Den slags kan tryllebinde folk fra et kontinent, hvor alt over 100 år er oldtid.

Mindre interessant blev det ikke af, at Charles Pictet Architectes har opført et orangeri i Geneve - med Kolumba™. Og Dahinden & Heim Architekten bygger et prominent bolighus i Winterthur. BN Archi-tekten har bygget boliger i Ham-burg, hvad van der Sande Archi-tekten også har gjort, i Waalre, Holland.

Alt med Kolumba™.

Og så var der endnu ikke blevet talt om projekterne i London og Oxfordshire, i Kiel og Köln, i Almelo og Amsterdam, Oslo og Ängelholm, designer ikonet Olafur Eliassons platinklinker til Obayashi Collection i Tokyo.

- Oh, Petersen International?
- Næh, lød svaret, vi er stadig det lille teglværk med begge ben plantet i den sønderjyske muld. Og vi skal - ikke lige foreløbig i hvert fald - være større. I stedet for at øge produktionen, sætter vi hellere pri-serne op. Det er nemmere, og bundlinjen bliver lige så flot. Simpel købmandsregning, sagde Christian A. Petersen.

- Oh, gentog amerikanerne. What a brilliant idea!

Rejsen til Amerika? Den er begyndt.

FÆLLESSANG VED MONT BLANC	4
CIAO CIAO AMBURGO	10
ALMINDELIGHEDEN KOMMER SNART	12
WEST 21 ST STREET MANHATTAN	16

Udsigt til skønhed

*Villa i Hälsingborg af Möller Arkitekter:
Om blikket vendes mod Øresund eller ud i fremtiden,
så er udsigten fantastisk!*

SVERIGE. Familien Bergman er flyttet ind i sin villa i Hälsingborg.

Herfra er der udsigt til skønhed på flere akser. Gennem mandshøje glaspartier nydes det skønne Øresund, blåt blinkende i juli, gråt skummende, når sneen fyger til jul. Med blikket vendt mod kommende generationer står Villa Bergman i muret majestæt så langt øjet rækker.

- Enkelhed, lød Möller Arkitekters tilgang til den sag. Og igen beviser netop det begreb, at om det anvendes med ydmyghed og human fortolkning, så er netop det simple også det

geniale. En kubisk form i to etager afskæres af et hjørne og indrammes af en søjlegang, vendt mod udsigten: Scenen er sat for hyggen derinde og det salte liv på rummelige balkoner.

- Vi valgte at udføre det hele i få materialer med murværket af Petersen Tegl D48 som ordførende, forklarer Pontus Möller, Möller Arkitekter i sydsvenske Ängelholm. Det er ualmindelig smuk sten, der samtidig minder os om det Hälsingborg tegl, der ikke længere findes.

Villa Bergman – åh, det er skønt at være svensker!

Bergman Villaen er tegnet af arkitekten Pontus Möller fra Möller Arkitekter AB i Ängelholm. Foto | Leif Davidsson

Bergman Villaens beliggenhed er overdådig med en 180 graders udsigt over Øresund.

Himlen over Haderslev

Bygherrens stikord til Friis & Moltke var udsigt og udsyn, ryggen til det travle liv, panorama med liv og direkte adgang til en høj himmel

DANMARK. Med ryggen til den travle larm og arbejdslivet, ansigtet vendt mod en høj himmel over Haderslev.

Sådan lød nogle af tankerne, da bygherrerne Poul Erik og fru Tonny Damkjær bestilte deres nye hjem hos tegnestuen Friis & Moltke i Brabrand ved Århus. Familien leder en førende virksomhed indenfor fødevarereksport, og når arbejdslivet slutter, skal der være tid til nydelse, tid til oplevelser, tid til et liv i pagt med naturen.

Arkitekt MAA Mikkel Wienberg fra Friis & Moltke var ordførende på en planløsning, der som en hestesko åbner sig mod fjorden med

dens overvældende naturpanorama, rytmisk opdelt i sektionerede, glasbeklædte afsnit: Hele menuen skal ikke serveres på en gang, mindre, appetitlige portioner anbefales!

Friis & Moltke arbejder i få, velvalgte materialer i total samklang med den fantastiske naturgrund: Skifer, zink, glas, mursten, og – man fristes til at sige naturligvis – Petersen Tegl D71.

Helstøbt velkomponeret ligger Villa Damkjær som en funklende, skarpslebent diaman, nænsomt placeret på sin pude af grønt på skrånten ved Haderslev fjord.

Friis & Moltkes planløsning til familien Damkjær danner et åben U, vendt mod Haderslev fjord. Foto| Søren Petersen.

Villa Damkjær er opført med murværk af Petersen Tegl D71 og tag af zink, et modernistisk makkerpar i harmoni.

Huset består af et simpel hovedform i 2 etager hvortil der i underetagen er tilføjet to sidebygninger på gavlene. Den ene der er adgang og vindfang er adderet mod øst som man indfanges af når man ankommer fra syd. Den anden er køkkenet som en tilføjelse til det store hovedrum som lægger sig til vestgavlen. | Foto: Frans Drewniak

Modernisme 37°C

*En rumlig ramme om et godt familieliv
- sådan lød opdraget til Henning Larsen Arkitekter,
der tegnede blød modernisme*

Oven på de to sidebygninger i en etage er der små terrasser mod øst og vest hvor man på den ellers lavtliggende grund kan fange solen i løbet af dagen.

Mod syd og nord er husets facader brudt af store vinduespartier i to etager, så alle bygningens opholdsrum er gennemlyst.

DANMARK. Som sagsarkitekt for Henning Larsen Architects er den unge Frans Drewniak den kreative kraft bag et ca. 200 m² stort familiehus til en koteletgrund i Lyngby, nord for København.

Drewniak har siden åbnet sin egen tegnestue i Københavns centrum, DRZ Frans Drewniak Arkitekter maa.

Huset i Lyngby er et eksempel på en myg og nænsom modernisme. Det er tidens arkitektur, når den arter sig bedst. Et kendt motiv er ledertråden: Huset som monolit, en 'sten' med indslag af døre og vinduer. Temperaturen stiger i valget af materialer og murværk af den sprøde Petersen Tegl D71 samt i artikulationen af den skarpe, men enkle form, nemt aflæselig, fuldt forståelig, klædt i parkgrundens grønne flor. Arkitekturen arbejder samtidig med økologiske tiltag som tagvegetation, der medvirker til et markant forbedret energiregnskab.

Bygherren ønskede sig en stærk og klart defineret rumlig ramme om sit familieliv, gerne i tæt forbindelse med havens natur. Det har han fået – og så er der ægte hygge med et strøg af elegance oven i købet.

En moderne traditionalist

Charles Pictet har haft tegnestue i ti år – arkitekturen har ingen grænser, men skal tale et sprog, folk forstår.

Pictet Architectes er en mindre tegnestue i Geneve med 15 ansatte. Den ledes af Charles Pictet, der blev uddannet som arkitekt i 1996:

- Vi dyrker ikke historien for historiens skyld, retro som modefænomen interesserer mig ikke.
- Arkitektur er en konstant dialog mellem historien - nemlig stedets historie – og så den nutid, vi arbejder i.
- Det er afgørende, at ingen form, ingen struktur, intet stof er afgjort på forhånd, alt afhænger af sted og historie.
- Arkitekturen sætter ingen grænser. Alt kan gøres, så længe det giver mening.
- Arkitekter er en salgs modernitetens arkæologer. Vi finder og anvender historiens former og strukturer i det sprog, der tales af vor egen tid.
- Arkitektur arbejder altid i det offentlige rum. Også når opgaven er for en privat bygherre, for man ved aldrig, hvem der kommer efter ham. Det pålægger arkitekten et helt specielt ansvar.
- Arkitektur ældes på samme måde som alt andet. Men i god arkitektur er alderen en styrke, og arkitekturens form og idé bevarer sin værdi gennem alle tider.

Andre projekter fra Charles Pictet Architectes: Villa i Geneve-forstaden Frontenex, et privat hjem, der er projekteret og opført 2004-06. Også her arbejder Charles Pictet Architectes med spændingen mellem nyt og gammelt.

Renovering af en bebyggelse med syv boliger i Trelex ved Geneve. Boligernes fælles adgangsområde afgrænses af murværk med hulmursten, der lader lyset slippe igennem. Opført 2004-06.

Fællessang ved Mont Blanc

Charles Pictet Architectes taler et sprog, vi alle kan forstå, men siger, hvad ingen før har hørt. Historien fortælles med Kolumba

Nedslag af plasticitet: Murværket står som en klippeside med plastiske pauser, hvor glaspartier beskytter planterne mod vinterkulden. Om sommeren kan partierne skydes væk. | Foto: Francesca Giovannelli

SCHWEIZ Scenen er en privat have i udkanten af Geneve. Stemningen er park, for med et areal i omegnen af 30.000 m² er der langt til hækken! På græsarealer går æsler, grise og heste. Og familien selv med adresse på den totalrenoverede schweiziske proprietærgård ønskede sig en swimming-pool.

- Men i den enorme have ville et bassin alene virke ude af kontekst og vildfaren, vi behøvede struktur, fortæller arkitekten Charles Pictet. For hans tegnestue er det, der nu i et par år har arbejdet med at opdatere de historiske landbrugsbygninger til en moderne familiebolig med dybe rødder i den schweiziske kultur.

Opgaven blev stillet i begyndelsen af 2007. Da sommeren 2008 leverede de første badedage i juni, var der ikke bare vand i bassinet, men

ramme og struktur var også leveret med naboer i skikkelse af rekreative rum som tilhører til sommerens udeliv. Og for at gøre billedet komplet, så ses også de skønneste stalde til familiens husdyr.

Hvem der bare her var hest! Mens de eksisterende bygninger er opført med pudsede facader og tag af tegl, nyere og gamle, med spor af århundreders klima, så besluttede Charles Pictet sig hurtigt for murværk til det nye anlæg: Det får på den måde sin egen identitet, sit eget liv og indgår ikke i konkurrence med den gamle kultur, samt – og måske vigtigst:

- Jeg ville gerne, at det nye skulle fremstå som integrerede komponenter i park og have, 'en havemur med et indhold', forklarer Charles

Aftenen illumineres stemningsfuldt af belysning gennem store glaspartier, der om sommeren kan skydes helt til side.

> Kig gennem de rumlige forløb, alle indrammet af Kolumba™ i en specialblanding for Charles Pictet Architectes. Konstruktionen er 15 cm tykke betonblokke med skalmur på begge sider.

Projektet er gennemført med få gennemgående materialer, derfor også Kolumba™ som belægninger

Pictet. Alt fremstår som født 'gammelt', må gerne opfattes som 'ukomplet', faktisk som var disse bygninger ruiner fra en ældet civilisation. Pictet, hvis hustru er dansk, kommer ofte til København. Her fulgte han opførelsen af Det kongelige Teaters Skuespilhus med Kolumba™ mursten fra Petersen Tegl.

Det nye gamle

- Kolumba har netop det arkaiske udtryk, som vi ønskede her: Samtidig og moderne, men med en tydelig reference til byggeri fra de ældste tider. Kolumbas stærkt personlige udtryk iklæder, synes vi, til fuldstændighed disse bygninger deres nutidige modernisme uden at svingte de historiske rødder.

Bygningsanlæggets rudimentære udtryk understreges, fordi Pictet har undladt at afslutte bygningernes stern med det traditionelle rulleskifte, som normalt ville markere afslutning. Der er ingen afslutning. Af samme grund virker det tunge og massive murværk let og svævende og på trods af den dunkle stens massive murværk naturstridigt transparent.

Indtrykket forstærkes af den totalt monolitiske anvendelse af Kolumba murværk ude såvel som inde. Endog badeafsnittets beskedne brusekabine står i den rå Kolumba™. Det er dristigt greb, men det er et eminent vellykket greb. Bygningerne er familiens sommer – og badehus i sommerhalvåret, mens de om vinteren omdannes til orangeri. De bløde og rekreative sysler får en genial dressing af rå, barsk natur, en påmindelse om vores fortid i huler, men opleves samtidig elegant iscenesatte og sprødt moderne.

I Vandouevres udenfor Geneve får vi en helt ny oplevelse, men vi får den i et sprog som vi alle kan forstå og på en melodi, som vi alle kender. Det er fællessang med udsigt til Mont Blanc.

Hvordan hulen det kan gå til?
Jamen, se selv vedstående fotos!

A.P. Møller Skolen i Schleswig er en skarpt defineret arkitektur med karakter af en monolit med recesser til facadens åbninger.
/ Foto: Søren Petersen.

Drømmeskolen

A.P. Møller Skolen i Slesvig forener de unges drømme med kravene til uddannelse, fællesskab og mulighed for individuel udfoldelse.

DANMARK. A.P. Møller Skolen i Schleswig ligger på adressen Auf der Freiheit. Det er der noget symbolsk i. For at viden og lærdom giver frihed er vist ingen uenige i. Og med begyndelsen af skoleåret 2008 har de dansksprogede elever i det tyske grænseland de mest fantastiske forudsætninger for at tilegne sig den.

- Hvem der bare skulle i skole igen, hvis det skulle ske her, har mere end en enkelt gæst sukket under et besøg på A.P. Møller Skolen, skænket til det danske mindretal af A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til Almene Formaal.

Skulle man det, så ville det ske i en klasse fra 7. til 13. og sammen med 625 andre heldige elever, der ville opleve en moderne folkeskole, der både er fællesskole for Schleswig-Rendsborg området og gymnasial overbygning for hele det sydlige Schleswig.

Skolen er opført i et tæt samarbejde med arkitektvirksomheden C.F. Møller A/S, der har en historisk tradition for byggeri til undervisningssektoren, tænk fx på Aarhus Universitet. Den samme tradition har tegnestuen for det murede byggeri. Det er derfor også murværk, der er med til at føre ordet i dette projekt, der i begyndelsen af september blev indviet af Dronning Margrethe og skibsreder Mærsk MicKinney Møller.

- Også naboen, Slesvig Domkirke står som et af teglets hovedmonument i Norden, understreger C.F. Møllers ordførende arkitekt på A.P. Møller Skolen, Mads Møller. Et grundigt forarbejde – præget af A.P. Møller rederiets tradition for rettidig omhu – førte til valget af en special-designet udgave af Petersen Tegl D72. Det skete bl.a. efter opmuring af en mock-up i fuld skala hos Petersen Tegl og Mærsk McKinney Møllers personlige inspektion af den.

Såvel ude som inde sætter Petersen Tegl D72 sit præg på det storartede resultat, der helt med rette er blevet betegnet som en skole, der 'forener drømme og krav, fællesskab og individualitet.'

- I aulaen står murværket karsk og afklaret, mens det får modspil af varme fra tilbehøret af ahorn og eg, pointerer Mads Møller. Oplevet udefra ligger det nye skolebyggeri i sin egen ret og går i en forstandig dialog med de naturnære omgivelser.

Den 1. september 2008 indviede dronning Margrethe A.P. Møller Skolen for det danske mindretal i Schleswig. Og eleverne jublede, forståeligt.

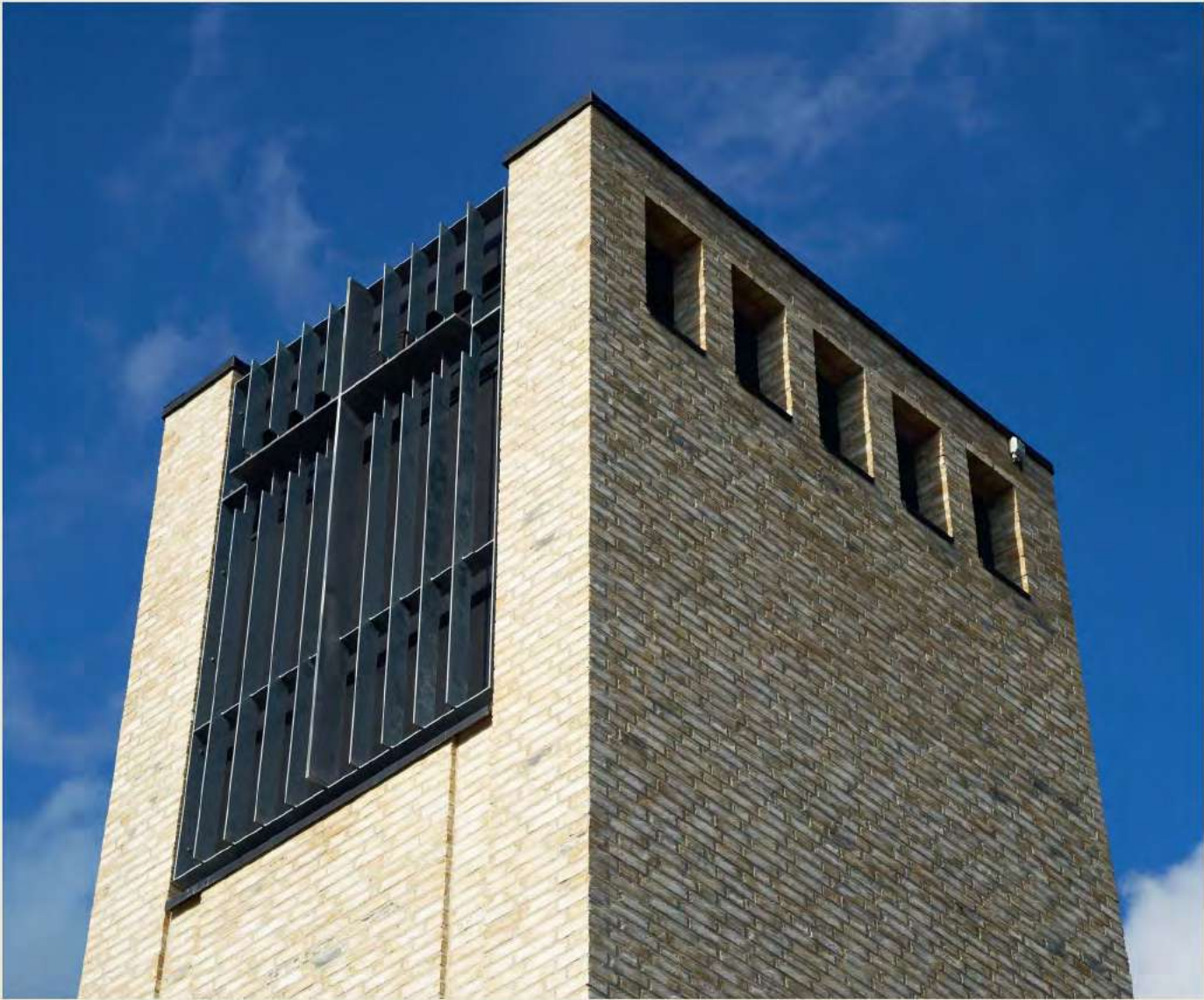
De var på vej i drømmeskole.

To karakterfulde materialer er i dialog i C.F. Møllers projekt for A.P. Møller fonden: Petersen Tegl D72 og tagets kobber.

I skolens aula er lampene tegnet af Olafur Eliasson: Telurium. Aulaens stemning anslås karsk af murværk med Petersen Tegl D72.

Grønnevang kirkens klocketårn står som et monument i landskabet med murværk af Petersen Tegl D71. | Foto: Peter Jørgensen

I lysets tjeneste

Grønnevang Kirke er morgengry og aftenstund, solstråle og skyernes flugt på himlen. Alt er i dagslysets tjeneste – også murværket

A.P. Møller Skolens opførelse blev påbegyndt efter grundige murværksstudier hos Petersen Tegl A/S. Skibsrøder Mærsk McKinney Møller godkendte en mock-up 1:1. Opførelsen i Schleswig skete derefter på 'Den Rene Byggeplads', et regelsæt, udviklet af entreprenøren Mærsk Construction. Den Rene Byggeplads er et sæt etiske og funktionstekniske principper, der forpligter alle deltagende parter til rettidig omhu i form af adfærd med omtanke, orden og renlighed, leveringspræcision og hensyn til den samlede proces på byggepladsen. Kodekset Den Rene Byggeplads er med til at sikre byggeri til aftalt tid og pris.

Mærsk McKinney Møller besøgte sin mock-up på Petersen Tegl.

DANMARK. I 2002 henvendte arkitekter fra Friis & Moltke sig til Petersen Tegl: Til et kirkebyggeri i Hillerød eftersøgte tegnestuen en lys mursten, så lys, at den vil være et flot alternativ til traditionens hvide kirkefacader.

Friis & Moltkes ønske var et blandt flere, der kunne høres i tiden: Bevægelsen gik mod det lette, lyse murværk.

I september 2008 indviedes Grønnevang Kirke, tegnet af et arkitektteam, anført af arkitekt MAA Mikkel Wiénberg.

Murværket er af Petersen Tegl D71, stenen, der blev resultatet af en intensiv udviklingsproces med et eneste formål: At brænde en mursten med hvid som et dominerende træk. D71-stenen blev præsenteret i 2004, de første projekter færdige i 2005.

- Vi har ramt 'bull's eye' med valget af sten til Grønnevang Kirke, vurderer Mikkel Wiénberg. Kirken ligger i bynær kontekst, så murværk er det rigtige facademateriale, men først da vi fik denne lyse, lette sten, var udtrykket det rigtige.

Grønnevang Kirke er efterfølgeren til en beskeden kirkebygning af træ, der tidligere var centrum for det nye kirkesogn Grønnevangs menighed. Med både skole og familievillaer som naboer står den fint på sin grønning, en klart defineret moderne fortolkning af sognekirken 2008: Tårn, skib, kor og menighedshus. Overalt transmitteres budskabet med overvældende kraft: Velkommen til lysets kirke.

Friis & Moltke arbejder foremt med dagslyset, der strømmer ind i kirkens skib gennem høje sidelys

Hele kirkekomplekset er udført med få, gennemgående materialer: Murværk, skifer og glas.

STORBRITANNIEN. Leonard Street ligger i den vestlige del af det centrale London. Her planlægger en privat bygherre 1800 m² erhverv og 47 ejerboliger på imponerende ti etager med både altaner og taghaver. For projekteringen står AHMM Architects i London:

- Et enkelt og klart arkitektonisk sprog kræver artikulerede virkemidler på højeste kvalitetsniveau, forklarer arkitekterne. Facaderne udføres med murværk som det gennemgående facade materiale, og her bragte grundige studier af hele det europæiske marked os frem til Petersen Tegl. Murstenen D91 blev valgt på grund af dens underspillede gråtoner med en lød og en mætning, der giver et aldeles fantastisk helhedsindtryk, erklærer AHMM Architects. Set i sammenhæng danner murværket en blød, homogen og plastisk overflade, som kan løfte byggeriet op på et individuelt og personligt niveau.

Samtidig udforsker tegnestuen murværkets muligheder som mere end en hud – et tapet: - Vi skaber en fornemmelse af dybde ved at trække vinduerne længere tilbage i facaden, murværket opnår monolitisk massivitet.

AHMM blev grundlagt i 1989 af Simon Allford, Jonathan Hall, Paul Monaghan og Peter Morris. Tegnestuen har haft betydelig succes, hvilket afspejles af 15 pristildelinger af RIBA, Royal Institute of British Architects.

Tapet med mere

Tegnestuen AHMM's projekt bliver opført i Londons Leonard Street. Petersen Tegl D91. | Animation: AHMM Architects

Winterthur C

Winterthur: Nyt, stort boligprojekt af Dahinden & Heim. Petersen Tegl Kolumba™ K91. | Animation: Dahinden & Heim

SCHWEIZ. Rudolfstrasse ligger lige midt i Winterthur med 100.000 indbyggere. På hjørnet til et anden af byens trafikerede strøg, Wülflingerstrasse, projekterer Dahinden & Heim Architekten nu 88 lejeboliger og 2320 m² udlejning til erhverv, i alt 13.320 m².

Med Friedberg Immobilien AG som bygherre sigtes der højt: Adressen er særdeles prominent, og det er ønsket at skabe et karakterfuldt og fremtidsorienteret projekt, men i et sprog, der forstås af alle.

Diplomarkitekt Werner Heim, ETH, SIA: - I 25 har Dahinden & Heim været kendt for at udføre byggeri af høj kvalitet med murværk. Efter besøg på både Skuespilhuset i København og Kunstmuseet Kolumba i Köln stod det os klart, at Rudolfstrasse projektet ikke kunne opføres med andet end den håndtilvirkede Kolumba™, erklærer Werner Heim. Rudolfstrasse opføres efter de fransk-schweiziske standarder i Minergie® ordningen. Heim tilføjer, at tilfredsstillende data for frostsikkerheden i Kolumba™ var en forudsætning.

- Derefter var vi lykkelige for, at vores bygherre nikkede ja til at bruge denne ædle mursten til projektet, siger Heim.

Rudolfstrasse opføres med facader af Kolumba™ K91.

Ovenlys gennem det svungne tag: Dramatisk og effektivt. | Foto: Torben Eskerod

Hjemme i Midgård

Utzon Center i Aalborg af Kim Utzon Arkitekter:
Nordisk kulturs vidnesbyrd fra vikinger til modernisme

Utzon Arkitekters arbejde med tagarkitekturen har leveret forbløffende resultater. Murværket er Petersen Tegl D51. | Foto: Torben Eskerod

| Foto: Martin Tørsleff

DANMARK. Midgård kaldte vikingerne vores verden, altså det sted, hvor vi dødelige opholder os. Det er længe siden, nordboer var behersket af den slags forestillinger, men alligevel ikke længere, end at jernalderfolkets dna stadig flyder i vore årer.

Det er den slags tanker, der kan opstå, når man står der og føler sig ret lille foran Utzon Centers kycler ved havnefronten i Aalborg.

Kim Utzon Arkitekter har slået stregerne til det center, der er grundlagt til forskning og opsamling af viden indenfor arkitektur og design.

- Jeg befinder mig godt på kanten af det mulige, har Jørn Utzon sagt, og i den optik er Utzon Center en rammende hyldest til Danmarks største arkitekt gennem tiderne. Vil man beskrive arkitekturen – og fotos ikke lige er ved hånden – står associationerne i kø. For Utzon Center er billedsprog, så man sjældent har set magen. I hvert fald ikke siden sidst, Kim Utzon Arkitekter viste os, hvad bygningers femte facade kan fortælle, hvis den får lov.

Utzon Center er placeret som en integreret del af et grønt parkforløb, en intim form for campus i den blomstrende park. Centret er hævet på et plateau og understreger gårdenlægget som et særligt sted, hvor solen kan danne rammen om et kreativt miljø til næsten sydlandsk udeliv.

Bygningskroppene har en tyngde, der er med til at fortælle den store historie. De er murede og forsynet med Utzon tegnestuens adelsmærke, de synlige konstruktionselementer af beton.

Et andet Utzon-gen, den hvide silikat, er her fraværende, for Utzon Centers farveholdning sætter af i en dynamisk grå, om sommeren et intellektuelt indslag ved den blå fjord, i køligere årstider en solid integration i et vinterligt landskab. Et vægtigt udsagn, muret som dengang Hviderne regerede Danmark, er opnået med Petersen Tegl D51, gråtonet, dog flammet, et ildfuldt temperament bag en stilfuld overflade.

Var det Regnar Lodbrog, der just sejlede forbi på sin snekke?

Lorenzo APS Arkitekter arbejder målbevidst med den mediterrane stemning i både krop og overflader. | Foto: Oliver Heissner

Figurmurværket er simpelt udført ved at trække sten frem i den skalmurede facade, men effekten er kolossal.

Kejservals

*Wienervalsen kræver
åbent ansigt, stolt holdning.
Det dyrkes af Lorenzo APS
Arkitekter i Quartier am Kaiserkai
i Hamburgs Hafen City*

Værdighed og kvalitet: Forgylde hovedindgangsdøre i
skarp dialog med det rustikke murværk. Petersen Tegl D72.

TYSKLAND, Hamburg: Hafen City er sand mangfoldighed i et moderne bykvarter ved havnen. Forskellige bygherrer bygger med forskellige arkitekter, og det hele homogeniseres af masterplaner for delområderne, igen udført af vekslende rådgiverkonsortier eller enkeltstående tegnestuer.

Således blev det Lorenzo APS Arkitekters opgave at trække hovedlinjerne for Quartier am Kaiserkai mellem Hamburgs Sandtorhafen og Grasbrookhafen. Samtidig vandt den danske tegnestue konkurrencen om tre ud af de seks boligejendomme, der danner dette afsnit af Hafen City. Quartier am Kaiserkai udviser eftertragtet individualitet uden at opgive et fælles tema, og der opstår bygningskultur og social samhörighed i en ansvarsbevidst og engageret arkitektur.

Lorenzo APS Arkitekter har projekteret 2000 m² for Skibstømrernes Fagforbund

(Allgemeine Deutsche Schiffszimmerer Genossenschaft) med i alt 17 lejeboliger og to lejemål til erhverv: Et værdigt og fornemt udtryk præger facaderne mod den nye pladsdannelse og på et vigtigt hjørne i byens udvikling. Husets stemning anslås af profilmurværk af Petersen Tegl D78 og en hovedindgang, klædt i forgylt metal.

Lorenzo APS Arkitekter fortsætter med 'det elegante hus på pladsen', nemlig 11 lejeboliger (1260 m²) for byggevirksomheden FLUWOG og afslutter trio'en med et knejsende punkthus på i alt 3000 m² for Orco Projektudvikling. Med sine syv etager fremstår Orco-huset som en skulptur med en forrygende og poetisk udsigt til havnen. Netop det tema understøttes af facaders nøje artikulering med den dunkle og karakterfulde Petersen Tegl D58 klinke i selskab med en beklædning af forgylt stål i stråleglans. Her dances kejservals.

Ciao Ciao Amburgo

*Mediterrant liv i en solrig gård:
Til Hamburg forstaden Ottensen
har Lorenzen APS Arkitekter
tegnet et let, lyst og værdigt hus,
Fischershöfe*

*Til mange boliger i bebyggelsen Fischershöfe
er der hyggelige gårdhaver.*

TYSKLAND. Middelhavets flanere kultur, skabt under varmere himmelstrøg, har for længst indtaget Nordeuropa. I provins og metropolis nyder vi samværet ude – på café, på gaden, i gårdhaverne – og det i et omfang, der var ukendt en generation tilbage.

Det er derfor helt legitimt, når arkitekter i vor tid lader sig inspirere af 'det mediterrane liv', især når det sker i en nordisk fortolkning. Det er netop tilfældet i et nyt boligprojekt til Hamburg-forstaden Ottensen: Fischershöfe ('Fiskers Gård') af Lorenzen APS Arkitekter. Navnet kommer af adressen i en bydel med historisk tyngde: Fischers Allé fik sit navn i 1868 efter Jacob Heinrich Hermann Fischer. Indenfor rammerne af en rømt industrigrund har Lorenzen APS Arkitekter tegnet 52 ejerboliger i størrelser fra 62-144 m² og med to p-kældre. Bygherren er udviklingsselskabet Behrendt Wohnungsbau.

- Inspirationen, lyder det fra arkitekt Carsten Lorenzen, Lorenzen APS, er den nordiske tradition for enkelhed og en menneskelig målestok, kombineret med vor tids sans for fælles udeliv i et solrigt gårdrum.

Derfor er bebyggelsen anlagt som to karréer med afsnit i vekslende typologi, der omslutter fine gårdhaver. Facaderne udføres med traditionens murværk, men i en moderne, lys og rigt facetteret version af Petersen Tegl D78 med let tilbagetrukne facadeafsnit, der skaber lokkende lys – og skyggeeffekter. Med en kombination af etagebolig, byhus og maisonnette støttes bybilledets mangfoldighed, mens homogeniteten tilgodeses med den gennemgående, tematiske mursten.

Livet i balance.

Facader med strukturrigt, livfuldt murværk af Petersen Tegl D78, suppleret med transparente balkoner.

Huse med holdning: Til Vasco da Gama Platz i Hafen City, Hamburg, har Lorenzen APS Arkitekter tegnet tre boligprojekter med vekslende murværk. | Foto: Oliver Heissner

Arkitekt MAA Mette Jerl Jensen er i gang med en erhvervsPhD: Revitalisering af Teglmuren. Og eksemplerne er der: Murværket får snart sit liv tilbage

DANMARK. - Man skal huske at se sig tilbage for at komme frem.

Den sætning ligger godt i Mette Jerl Jensens mund. Hun er arkitekt og er i gang med sin erhvervsPhD på CINARK, Center for Industriel Arkitektur på Kunstakademiets Arkitektskole og på tegnestuen Lundgaard & Tranberg. Emnet er revitaliseringen af teglmuren.

- Vel at mærke teglmuren – og ikke skalmuren, der er et udtryk, vi snarest bør gøre op med, understreger Mette Jerl. For det første har det en uheldig klang af noget, der 'bare' er en skal. Det er forkert, for netop teglmuren i den moderne form har fine kvaliteter, der åbner helt nye, arkitektoniske muligheder. For det andet er skalmuren, som vi kender den i dag, kommet for at blive. Men det er et problem, at murværks fornemme termiske egenskaber går tabt, når murværket er effektivt isoleret fra husets bærende konstruktioner. Så en teglmur som klimaskærm, der integreres i husets bærende krop for at transmittere sine klimatekniske kvaliteter – det er en målsætning, der er værd at forfølge.

- At se sig tilbage betyder ikke at kopiere fortiden, men at fortolke den. Vi skal bruge dens værdier på et sprog, der hører vores tid til. Til det formål tilbyder murværk nogle enestående muligheder, erklærer Mette Jerl. Som forsker og underviser på Arkitektskolen kan hun mærke en ny interesse for ikke bare murværket, men for byggeriets hele stofflighed.

Hvorfor?
- Der er flere årsager, men to afgørende er en reaktion på de sidste tyve års neomodernisme og et ønske om at genopdage vores egen bygningskultur og søge svar med afsæt i en

kendt tradition. Vi arkitekter har i et par årtier været ekstremt optaget af de internationale strømninger, men i den proces har vi vendt ryggen til vores egen verden og de muligheder, der er for hånden, når man nu netop er placeret i Danmark. Vores fantastiske ler er en væsentlig faktor i den kontekst.

En arkitektur på sit eget sprog, sine lokale betingelser? Internationalt hedder det 'vernacular'.

- Jeg taler ikke om nationalisme, Men der er et behov for at forstå vore rødder – vores bygningskultur – og bruge den historie og de værdier, men filtreret gennem en moderne bevidsthed, erklærer Jerl.

Kompleks almindelighed

Hendes overvejelser blev kick-startet i efteråret 2006, da Kunstakademiets Arkitektskole var vært for en international konference over temaet 'Kompleks almindelighed.' Mette Jerl var en af de ansvarlige for konferencen:

- Den opmærksomhed, vi opnåede og den genklang, vi følte nåde hos de praktiserende arkitekter og unge studerende, sagde mig, at der var frugtbar jord for en spejling af almindeligheden i opdateret version. Efter at vi har været kompasset rundt, vender vi tilbage til en hverdagen hjemme i 2008 på vore egne betingelser og i et nutidigt sprog.

Et blik rundt i det europæiske landskab rapporterer, at der er noget om snakken. Førende tegnestuer som Bearth & Deplazes, Tony

Fretton, Sergison Bates og Peter Zumthor arbejder intensivt med murværk – både som den store historiefortæller og som en klimateknisk faktor. I Danmark er der friske eksempler fra Lorenzen APS Arkitekter, der bruger mønstermurværk i Hamburgs Hafen City, Gottlieb & Paludans udforskning af murværkets tektonik i aktuelle tekniske bygninger i København, og PLH Arkitekter, der har tegnet nyt Rigsarkiv med et fascinerende mønstermurværk: Enkelt, men effektivt.

Håndværket

Hvorfor lige nu?

- Dygtige skoler, ikke mindst i Schweiz, er meget bevidst om den kontekst, der skal bygges ind i. Og generelt kan vi også se, at interessen for murværk vågner, også på arkitektskolerne i Danmark. Samtidig tror jeg, det er vigtigt, at også de udførende, murerne, er med i dialogen. Det er vigtige signaler, der er kommet fra de tekniske uddannelsesinstitutioner i den senere tid: I Hjørring arbejdes der på højtryk med nye murværk og her i Hovedstaden er vi i samarbejde med Københavns Tekniske Skoler om forsøg med murværk. På 3. semester arbejder en gruppe af arkitektstuderende på

modelniveau med at udvikle en ny murværks tektonik, der derefter bliver udført 1:1 af murerfagets lærlinge og svende. Dermed understreger vi, at netop håndværket også skal følge med, hvis et levende murværk i kreativ vækst også fremover skal være en del af byggeriet, præciserer Mette Jerl Jensen.

Og at det er på høje tid fornemmer man af, at Mette Jerl ikke venter med at ytre sig om emnet, indtil hendes erhvervsPhD er færdig. Forskning tager tid, så afhandlingen kan næppe ventes før i 2010.

Så allerede i dette efterår udgav Jerl en bog, der adresserer emnet på bedste vis. Med titlen MUR STEN viser bogen karakteristiske europæiske eksempler på bevægelsen i murværket.

Velkommen i den komplekse almindelighed.

Mette Jerl: MUR STEN
Arkitektens Forlag,
90 sider, illustreret,
oktober 2008.

PLH Arkitekter, Danmark: Rigsarkivet i København, 2009. I facademuren "ristes runer" ved at trække sten frem i facaden. Petersen Tegl D98.

*Bearth & Deplazes, Gramazio & Kohler, Schweiz: Lager til vingård i Fläsch. 2007.
/ Foto: Ralf Feiner*

*Arkitekt MAA Mette Jerl Jensen
– på vej med en erhvervsPhD
/ Foto: Peter Jørgensen*

*Herunder:
Gottlieb & Paludan, Danmark: Transformatorstation Finsensvej, København. 2006. Petersen Tegl D33. / Foto: Tom Jersø*

*Lorenzen APS Arkitekter, Danmark: Boligbyggeri, Hafen City, Hamburg. 2008. Mønstermur med Petersen Tegl D78.
/ Foto: Søren Petersen*

*Sommerhus af Bjørn Nørgaard og Tage Lyneborg.
Stenene er en specialblanding af Petersen Tegl
/ Foto: Kjeld Vindum*

Soliditet skal bygges

Ejendomsselskabet Griffin har opført nyt hovedsæde i Glostrup. Det er arkitektur med et budskab om respekt, loyalitet og soliditet

DANMARK. I Griffin er kun det bedste godt nok. Vi har mod og vilje til at arbejde innovativt og udviser altid respekt og loyalitet over for vores kunder, samarbejdspartnere og medarbejdere.

Sådan lyder en central del af visionen for ejendomsselskabet Griffin, hvis ansvar er at formidle ejendomsinvesteringer til formuende kunder.

- Tillid, begrundet af en dreven soliditet, hvortil der aldrig kan rejses tvivl, det er kernen i Griffin, lød det fra ledelsen i et aktuelt interview. Da Griffin skulle udvide og bygge nyt

hovedsæde i Glostrup, tæt på København, var der så heller ingen tvivl om facadeudtrykket i det nye hus: De skal udstråle soliditet, og derfor bygger vi med murværk, hed det i opdraget til arkitekterne Hou+Partnere.

- Og noget af det smukkeste, moderne murværk har vi set langs havnefronten i København, bl.a. på Hotel Marriott af PLH Arkitekter, fortæller Hou + partnerses pennefører på sagen, arkitekt MAA Flemming Østrup. Han anbefalede derfor Petersen Tegl D48 med en antracit indfarvet fugt: Født med patina og farvespil som i historiens murværk, men dog

Historie & forandring

Henning Larsens Tegnastue står bag et nyt kontorhus på havnefronten i Odense. Med historien i ryggen lægges vægt på nutidens forandring

DANMARK Skal man give gode råd, må man være klar i mølet. Det mener Deloitte, der er en verdensomspændende virksomhedsrådgiver og revisionsvirksomhed med 21 afdelinger i Danmark og Grønland.

Klarhed, præcision og velovervejede beslutninger måtte derfor også gerne være en del af budskabet, da Deloitte skulle etablere sig med nyt domicil på havnefronten i Odense, et nyt udviklingsområde.

At virkeliggøre den vision blev overdraget Henning Larsen Arkitekter med arkitekt MAA Jesper Højbjerg som ansvarshavende for projektet. Resultatet er blevet et nemt aflæseligt hus, netop klart og forståeligt, men som samtidig respekterer både stedets historie og tidens krav om forandring.

- Murværk syntes indlysende, fordi omgivelserne bl.a. udgøres af mange historiske pakhuse med facader af murværk, og fordi vi med murværk ville kunne skabe afstand til den industribeton, der også findes på stedet, forklarer Jesper Højbjerg. Med en moderne mursten kunne vi bidrage en forandring uden at miste forankringen i historien.

Jesper Højbjerg understreger, at netop Petersen tegl D49 indeholder hele skalaen af farver fra de lys sandfarvet til en mørk brun, der kunne skabe en solid reference til omgivelserne.

- Vi arbejder med teglmuren som en hud, der er trukket rundt om huset på tre facader, mens den fjerde – mod vandet – er en ren glasfacade, tilføjer Højbjerg, som også har løftet huset på søjler, så det totale udtryk bliver let og luftigt på trods af murværkets tyngde.

For den, der kan sit fag, er intet for svært, er også et signal, Deloitte gerne sender.

Valget af Petersen Tegl D48 er bl.a. betinget af omgivelsernes murværk.

Deloitte kontoret åbner sig mod havnebassinet i Odense med glasfacader, der indrammes af murværkets søjler.

Herunder: Henning Larsen Arkitekter har projekteret et skarpt, præcist hus, der mod landsiden løfter sig på søjler.
| Foto: Henning Larsen Architects

Interiør fra Griffins lobby med murværk af D48 i forbandt med åbne studs-fuger af akustisk hensyn.
Foto: Tom Jersø

med et purt moderne udtryk, der får lov at spille på hele registret i Hou + Partneres design. Tyngde får kvalificeret modspil af lys lethed i pudsede partier og af svævende balkoner i den østlige gavl. Her er det tid til benstræk i mødernes kaffepauser under åben himmel. Topetagens femte niveau afsluttes som en let penthouse og et tag med himmelbue, så kanten får dobbelt etagehøjde!

Med enkle greb har Hou + Partnere synliggjort Griffins personlige signatur, ikke i et kostbart hus, men et solidt – og med ekstrem troværdighed.

<< Med et for erhvervsbyggeri usædvanligt greb er facaden forsynet med balkoner til ophold i mødepåuser.

< Den sintrede overflade på D48 er i fin duo med virksomhedens navnetræk i aluminium.

Murstenspaven

*I Köln ligger Bernd Krutzkes Backsteinkontor.
Krutzke er et omvandrende leksikon for mursten og en sand problemknuser*

Øverst: Bernhard Krutzke - murstenspaven.

Herover: Et team på fem arbejder sammen om at være
murværkets ambassadører i Sydtyskland, Schweiz og Østrig.

TYSKLAND. I den katolske del af Tyskland - vi er i Nordrhein-Westfalen - er det en hæders- titel at blive kaldt pave. Det falder derfor en mester i 'understatements' svært selv at bruge sådan en betegnelse. Men af et enormt net- værk, der kender ham godt, er det et rammen- de tilnavn til Bernd Krutzke, indehaver af virk- somheden Das Backstein-Kontor i Köln: Murstenspaven.

Når konsulenterne møder på arbejde, og den betroede sekretær Ricarda Vervoorst svæ- rer telefonerne i Leyendecker Strasse 4, ved de aldrig, hvad dagen bringer. For er der bud efter ny viden om mursten, ved enhver arkitekt eller bygherre, hvor de skal henvende sig: De ringer til 'der Backsteinpapst' og hans Backstein-Kontor. På refencelisten står navne som Gotfried Böhm, Arno Lederer, Peter Cheret, Peter Kulka og Renzo Piano, alle blandt vor tids største arkitekter.

Ofte aflægger de også selv på besøg i det mere end 1000 m² store showroom med mere end 500 forskellige slags mursten; for de erkender, at hvis nogen kan forløse deres visi- oner med murværk, så er det Bernd Krutzke. Også om det så skal ske med mursten, der endnu ikke findes.

Hele sit liv har Krutzke arbejdet med mursten, og hos ham får man ikke bare sælge- rens rådgivning, men også en forståelse for, at mursten er et vidunderligt, men langtfra sim- pelt eller nemt materiale.

Das Backstein-Kontor har siden 2007 været eksklusiv forhandler af Petersen Tegl i hele de sydvestlige Tyskland (fra og med Düsseldorf), det tysktalende Schweiz og i Østrig.

Se i øvrigt Das Backstein-Kontors kontak- data på bagsiden af PETERSEN 21.

Foto: Charly Kurz

STORBRIANNIEN. Warren Farm er navnet på et 1500 m² stort privat boligprojekt i Oxfordshire. David Chipperfield Architects projekterer på en prominent placering i et stor- slået landskab med udsigt til landbrugsland og Otmoor i nordvest og ejendommens egne enge til sydøst.

- En komposition af fire lave bygninger, kun med en enkelt etage omkranser gårdrum og

har udsigt over landskabet. De indleder en dia- log mellem traditionens landbrugsbygninger på den ene side og moderne åben-plan boli- gindretning på den anden, forklarer David Chipperfield Architects. De åbne gårdrum fun- gerer som en udendørs boligarealer og artiku- lerer en blid overgang mellem den dyrkede have inde og landbrugslandet udenfor.

Warren Farm udforsker nye muligheder i det

Chipperfields horisont

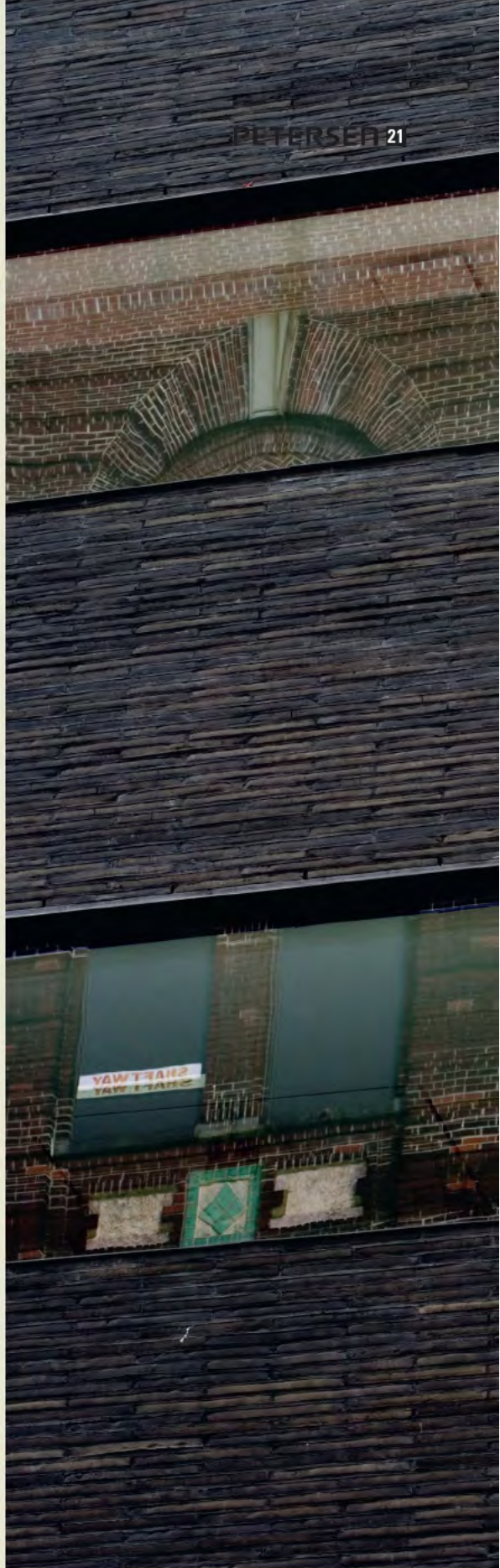
Animation: Chipperfield Architects.

horizontale byggeri. Vandrette linjer er centra- le for projektets formgivning. I det tema passer Petersen Tegl Kolumba™ perfekt: Den slanke, horizontale sten. I det sårbare landskab er hel- ler ikke det ædleste murværk for godt.

- At fastholde de horisontale effekter er afgørende for udfaldet af Warren Farm projek- tet, fastslår Chipperfield Architects. Derfor valgte vi Kolumba™.

Selldorf Architects har skabt prægtige, hvide rum til Barbara Gladstones galleri. Kontrasten til facadens rustikke murværk er effektiv. | Foto: Nikolas Koenig

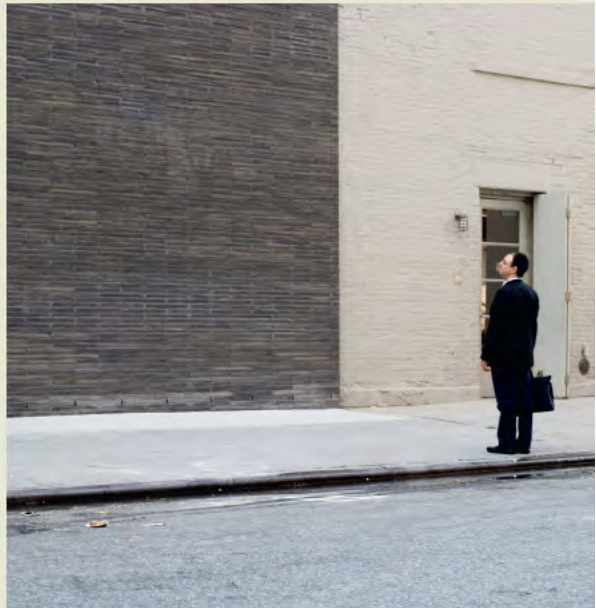
Det rå og rustikke Kolumba murværk fortæller store historier, når det – som her – indrammer vinduernes spejlinger af livet udenfor.

West 21st Street Manhattan

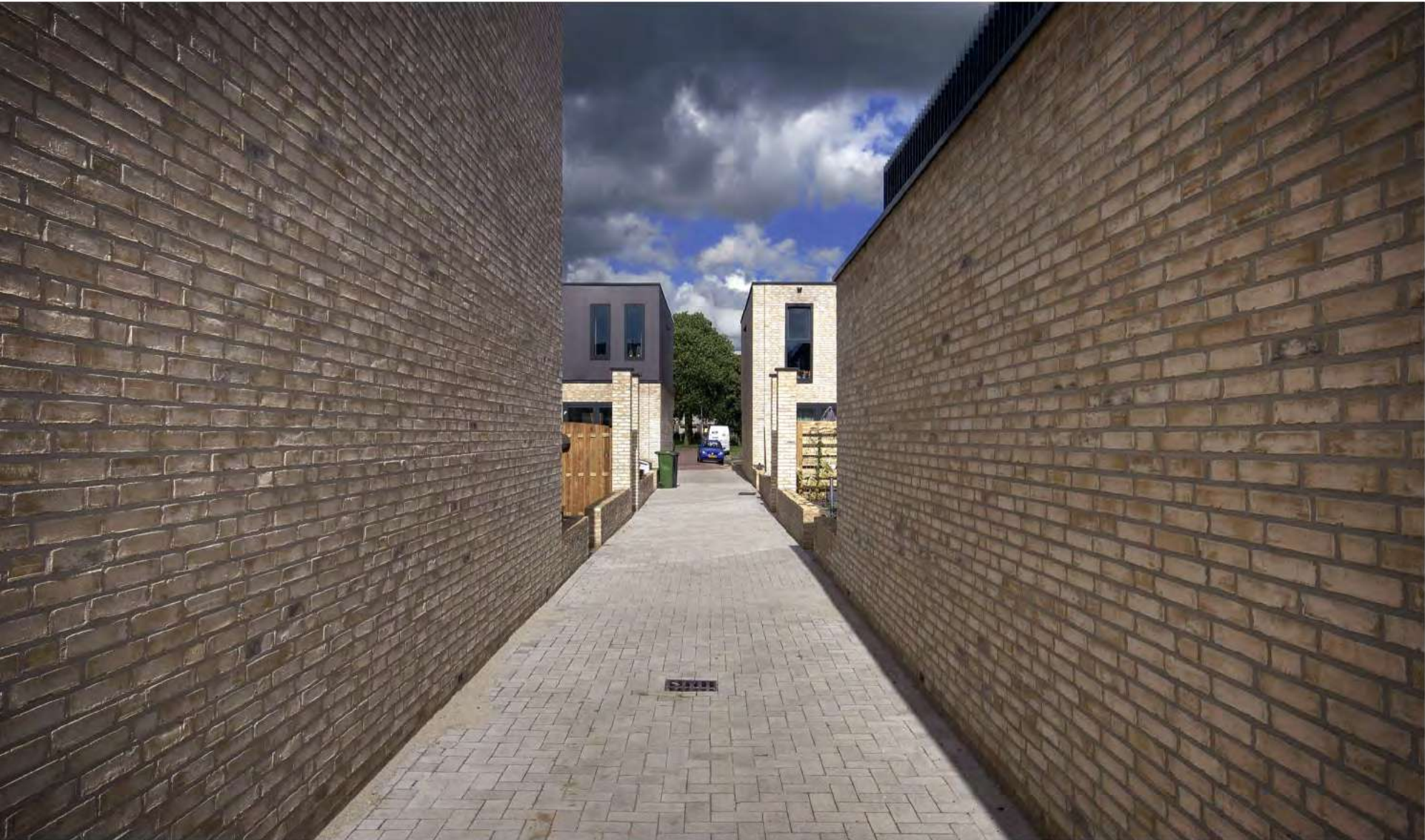
*Petersen Tegls Kolumba™ er ankommet til New York.
Gladstone Gallery har indviet sin nye afdeling på Manhattan*

USA. Som havde den selv taget middagsmaskinen SK909 fra Kastrup er Petersen Tegls Kolumba™ allerede ankommet til The Big Apple.

- Annabelle Selldorf så Kolumba i Köln, da hun besøgte Peter Zumthors kunstmuseum Kolumba. Da hun kom tilbage til tegnestuen i New York, satte vi os i forbindelse med Petersen Tegl.
- Det er partner på tegnestuen Selldorf Architects i New York, arkitekten Sara Lopergola, der fører ordet. Hun har været ansvarshavende på den udvidelse af det prestigefyldte Gladstone Gallery på West 21st Street Manhattan, der netop er blevet indviet.
- Gladstone Gallery ligger i Chelseas pakhus distrikt, hvor bygningerne efter amerikansk tidsregning er både gamle og slidte. Her er omgivelserne både rustikke og patinerede, der er en vis grovkornet elegance over Chelsea.
- I den kontekst skulle vi bygge 3000 m², og på den ene side ville vi gerne bekende os til slægtskabet med historien, på den anden signalere vores egen tid. Og pakhusene er karakteristiske, muskuløse bygninger, som ikke er de nemmeste naboer, tilføjer Sara Lopergola: Det handler om kraftfulde udtryk. Vi søgte efter et murværk, der kunne virke som en monolit, en solitær skulptur. Da vi så Kolumba™ med dens håndtilvirkede, skræddersyede personlighed, var der ingen tvivl. Der var vores sten!
- Selldorf Architects ønskede, at den nye galleribygning utvetydigt skulle levere et stærkt statement uden at falde ud af en harmonisk orkestrering med de heftige naboer.
- Vi mener, vi har nået målet, erklærer Sara Lopergola og fortæller om reaktionen hos deres bygherre, galleriets ejer Barbara Gladstone. Kunne arkitekterne overbevise hende om, at murstenen til hendes nybygning skulle sejles tværs over Atlanterhavet? Det var intet problem, husker Lopergola.
- Hun så Kolumba™ og forelskede sig i stenen fra det første øjeblik.

Gladstone Gallery ligger i et tidligere industriområde med rå, autentiske pakhuse. I den atmosfære tilpasser Kolumbas keramik sig flot: Udspænding og integration.

I udkanten af Wolvega ligger de i alt 34 boliger, tegnet af Van der Bijl & Wijffels Architecten – man er på venteliste til at få adresse her. | Foto: Van der Bijl & Wijffels Architecten

Pamfilius i Wolvega

*Heldige er de, der får adresse i Weststellingswerfs nye lejeboliger i Wolvega.
Arkitektur: Van der Bijl & Wijffels Architecten*

HOLLAND. Boligforeningen Weststellingwert i Wolvega er blevet rendt på dørene i ret lang tid. Dem, der har stået i køen, har haft et stort ønske: At komme i betragtning til en bolig i musikerkvarteret med navne efter berømte musikalske europæere som Chopin, Beethoven og Bach.

Der er kun opført 34 af dem efter tegninger af Van der Bijl & Wijffels Architecten, men de er så vel projekteret og opført, at de længe før færdiggørelsen blev beskrevet som 'noget helt særligt'. Resultatet står der nu og lever fuldt op til forventningerne: - Bygherren ønskede murværk og vel at mærke et mur-

værk, der kunne fremstå som et volumen af sten, snarere end som en hud, forklarer Eugene Wijffels fra Van der Bijl & Wijffels Architecten. Derfor søgte vi efter en sten, som ikke bare havde en levende og tiltrækkende overflade, men som også havde dybde og kunne udtrykke sig som en hel fysiognomi, ikke bare som et tapet. Virkningen fremkommer i dialogen med de lette overflader af fiberbeton og glas, tilføjer Eugene Wijffels.

Arkitekterne mente også, at boligprojektet havde så stor styrke og de få materialer så meget liv, at tilsætning af yderligere materialer var overflødig. Derfor ses kun punktvis kulørned-

slag af orange på udendørs belysning og postkasser.

- Det var helt afgørende, at vi fandt den rigtige mursten, vel at mærke i den lyseste del af skalaen, hvor der ikke er mange, der lever op til så høje krav. Petersen Tegl D71 med sin rene klassicisme og markante fylde gør det til topkarakter, vurderer Van der Bijl & Wijffels Architecten.

Det er unødvendigt at tilføje, at samtlige boliger er udlejet.

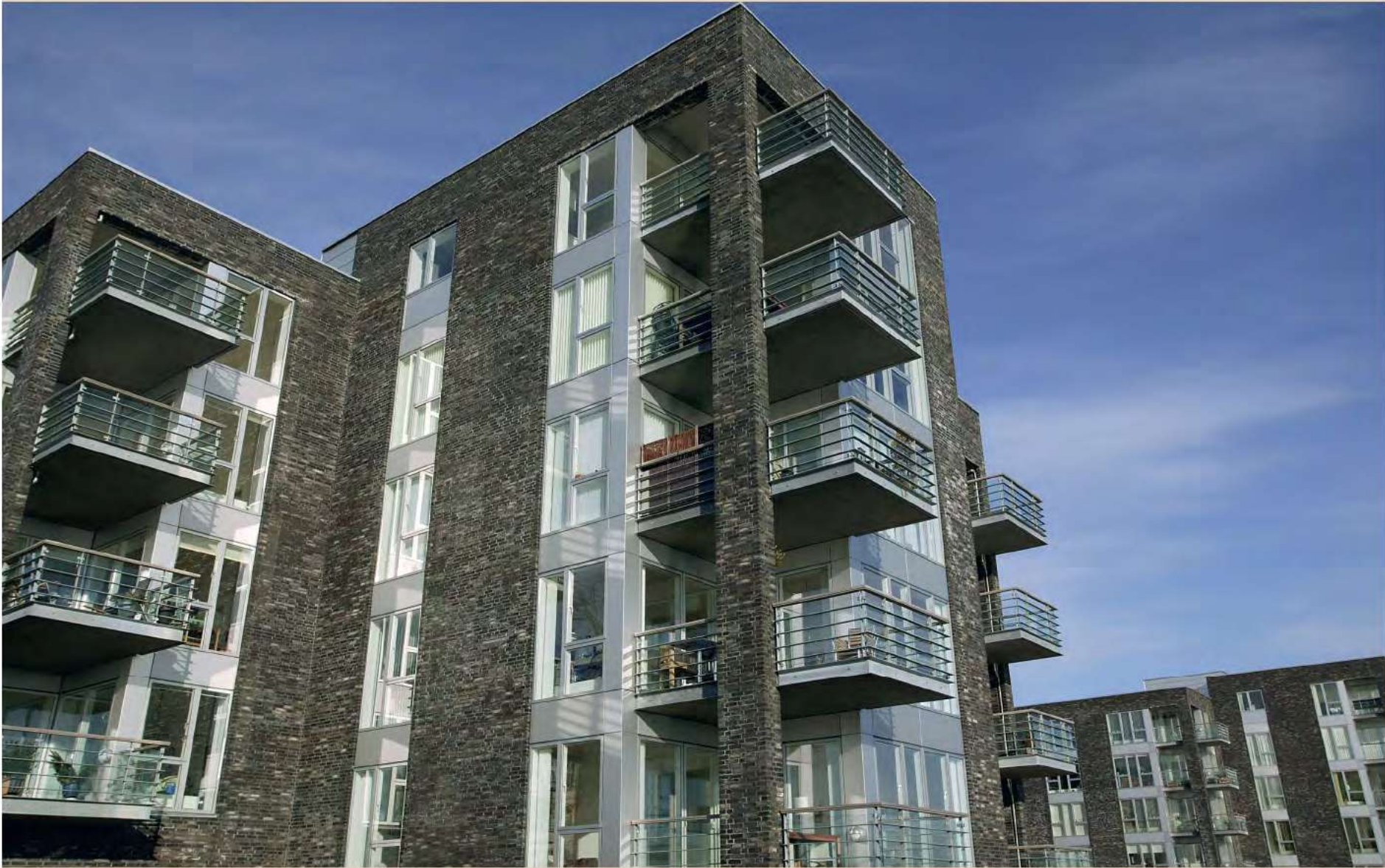
Tiden er tandløs

DANMARK. Renovering og udvidelse: To aktuelle projekter i Hovedstadsområdet viser, at patina disharmonier i murværk kan undgås med det rigtige valg af mursten.

På Svanemøllevej i Hellerup har en privat bygherre tilbygget en solitær mur, der markerer det private skel mod vejen. Og i Brønshøj har arkitekt MAA Bert Fero Franzen udvidet sin private, murede villa med 56 m².

I begge tilfælde har bygherrerne udvist omhu og opmærksomhed i valget af mursten, så nyt og eksisterende murværk fremstår med samme tone af modenhed og farvemætning.

Skarptskåme bygningskroppe med facader af Petersen Tegl D91. Arkitekturen er begået af Kieler Architetcts. | Foto: Søren Petersen

Udsigt med fem stjerner

Beliggenheden har altid været en overskrift i ejendomsmæglernes budskaber, men her er en mere: Udsigt, udsigt, udsigt...

DANMARK. De tre B'er, siger ejendomsmæglere, er afgørende for værdien af en ejendom: Beliggenhed, beliggenhed, beliggenhed. Det gælder også i Gråsten. Men i salgsannoncerne er der en attraktion, der tæller endnu mere: Udsigten over Egernsund og Flensborg fjord.

Derfor hedder Kieler Architects' projekt med 55 nye boliger på havnefronten i den sønderjyske købstad da også Bellevue, for herfra ses alle de maritime monumenter, inklusive Sildekulen, Bryggen og Fiskerhuset. For bygherren, et konsortium af Quentin A/S og Gråsten Development, har Kieler tegnet fire punkthuse med skønne facader af murværk med Petersen Tegl D91: Enkle klare kubeformer, der omslutter boligernes glaspartier og dybe altaner. Herfra hentes udsigten ind i boligerne fra flere verdenshjørner.

I materialevalg og farveholdning er de robuste huse i fin overensstemmelse med det maritime miljø.

<< En privat ejendom på Svanemøllevej 78 i Hellerup daterer sig fra 1938-40 med indslag af funktionalisme. Murværket er ældet med stor værdighed. Da en ny havemur skulle tilføjes i skel valgte bygherren Petersen Tegl D31, hvis farvespil fra gult over gråt til sort indgår i autentisk familieskab med det eksisterende murværk. Bygherren forestod selv udvælgelsen af sten fra tre kollektioner af Petersen Tegl. Entreprenøren er B&O Byggeindustri.

< Arkitekt MAA Bert Ferro Franzen har udvidet familiens villa med 56 m² ved at tilbygge en ny halvdel i fuld etagehøjde. Den oprindelige villa er fra 1929, tegnet af arkitekt E. Janager. Det ældede murværk fremstod flot med gule og røde nuancer. Det samme farvespil er fortsat med en specialblanding fra Petersen Tegl fra kollektionerne D31, D32 og D37, iblandet enkelte hoveder af D33. Det nyeste murværk ses til venstre. | Foto: Peter Jørgensen

Held i uheld

På et travlt teglværk er rettidig omhu afgørende for kvaliteten. Så normalt, hvis der begås fejl, så bliver resultatet derefter.

Men ikke altid.

Da medarbejderen Frank Pryds Petersen kom til at parkere vogne med sten, klar til brænding, i en fejlagtig rækkefølge blev de, der skulle have været brændt som mursten i stedet brændt som klinker. Den proces sker ved en højere temperatur og med tilsætning af andre mineraler. Teglmester Tommy Andresen talte dunder til Frank Pryds, men sorg blev vendt til glæde, da resultatet åbenbarede sig ved brændingens afslutning. Ud kom de flotteste sten i en helt ny farve og struktur, som ingen før havde set! Resultatet var så fantastisk, at teglmesteren nu trykkede Franks hånd og takkede ham for hans 'brøler'!

Den nye, klinkebrændte mursten er optaget i Petersen Tegls katalog som D42, 'Frankenstein'!

Teglmester Tommy Andresen (tv) og teglværksmedarbejder Frank Pryds Petersen ved den nye, klinkebrændte mursten D42, 'Frankenstein'. | Foto: Helle Friis Simonsen

Mullener & Mullener Architectens kanalhus ligger naturskønt med de murede facader i flot samklang med kanalen. | Foto: Jan Faasse

Ved kanalen 2008

Holland har i 400 år været verdensberømt for sin kanalarkitektur. Mullener & Mullener Architecten har skrevet et nyt kapitel

HOLLAND. Vi er i Almelo i det østlige Holland, nær grænsen til Tyskland. Her opleves et Holland i vækst i det nye Europa og blikket vent mod kontinentet. Og samtidig en del af nationen, hvor man har overskud til at dyrke historien, kanalkulturen, det klassiske Holland. Det blev et omdrejningspunkt, da tegnestuen Mullener+Mullener Architecten i Amsterdam fik opgaven at projekttere 48 nye boliger for Woningstichting St. Joseph i Almelo, et af kommunens førende boligselskaber. Byggegrunden lå på et hjørne (Sluiskade/Brugstraat) med en af Almelos kanaler som nærmeste nabo. Moderne kanalarkitektur, inspireret af klassikkens Holland var nærliggende. Nu, halvandet år senere, står resultatet der: De Malderhof, et helstøbt, nyt gadehjørne ved kanalen på Sluiskade Zuidzijde.

Vekslede murværk og bygningernes terrasserede forløb med til at skabe oplevelser og integration i omgivelserne.

- Bygningen begynder lavmælt i harmoni med naboerne og vokser op mod hjørnet, hvor De Malderhof kulminerer i ni etager, påpeger Mullener + Mullener Architecten. For at skabe en forståelig og naturlig overgang i de vekslede niveauer valgte vi at markere segmenter med to varierende typer murværk, Petersen Tegl D32 og D33: Flere huse i et, så at sige. Sokkel markeres samtidig med en mørkere sten, Petersen Tegl D58. Murværk var udgangspunktet til det klassiske kanalhus i en moderne fortolkning. - Petersen Tegl blev valgt for sine skønne farver og livet i stenene, lyder det fra arkitekten Erik Haagmans, Mullener + Mullener Architecten: Den rigtige struktur og det rigtige farvespil til netop denne prominente placering.

Arkitektens detaljering udstrækker sig til en indramning af vinduespartierne med hvide profiler.

Skåret i sten

Hafen City i Hamburg er en opvisning af tilbud til metropolens mennesker med sans for det gode liv: Kun det bedste er godt nok

TYSKLAND. Et nyt afsnit af Hamburgs bolig-byggeri ved havnen, Hafen City, er tegnet af APB Architekten for Behrendt Wohnungsbau: Metropol Dock.

- Storbyen ved havnen, placeringen, der både er central og i byens udkant, metropolis, der åbner sig mod vandet – alle temaer er indeholdt i arkitekturen, forklarer APB Architekten i tegnestuens program.

- Vigtigt, tilføjes det: Huset af sten på kajen, der er tungt og let på samme tid, som åbner sig med udsigt og udsyn, en kraftfuld bygning med karakter, der alligevel vil indordne sig sine omgivelser!

APB Architekten har tegnet Metropol Dock med mange, individuelle boligtyper til et stilbevist publikum, der har øje for kvalitet på mange niveauer: Materialer, rumdisponering, åbenhed og ikke mindst det, at her er rart at være, bestemt af en særegen åndfuldhed på netop dette sted.

Derfor har arkitekterne blik for de fine detaljer, for ensembles harmoni og for den

afgørende karakter i bygningernes facader, på en gang karakterfulde og dog hvilende i sig selv, bevidste om deres egen autenticitet. Gårdhaver og grønne, elegante loggiaer er en selvfølge: Her er kun det bedste godt nok.

APB Architekten har opført indbydende parterreboliger med gårdhaver, boliger med rummelige loggiaer mod syd og vest, mindre boliger med adresse til yngre førstegangs-købere og penthouse maisonnetter med tagterrasser. Overalt har facadernes stålsatte murværk en stjernerolle: Den værdige antracit i Petersen Tegl D99 med tilsvarende fuger giver et stærkt, homogent udtryk, vekslende med den lettere, lysere D72 med lyse fuger. På hjørnet markerer iltre orange og gyldne toner i orkestret, at her sker noget helt særligt: Petersen Tegl D38.

At bo her ved Hamburgs havnefront, nabo til den kommende Elbfilharmoni – det er fundamentalistisk forkælelse.

< Funktionalismens underskrift – det runde hjørne – kan opleves i APB Arkitekters projekt til Hafen City.
/ Foto: Oliver Heissner

Øverst: Facadernes skiftende udtryk med Petersen Tegl D99 og D72 fremstår rigt på kontraster, og murværket er skarptegnet udført, som var det skåret i en enkelt sten.

Ny generation på broen

Vagtskifte på Emma:
Jørgen Hohwü går fra borde efter 20 år

Nu forhenværende Skipper Hohwü med Emmas gæstebog – en samling med hundredvis af berømte autografer.

DANMARK. Emma, Petersen Tegls stemningsfulde træskib, har fået ny skipper. Efter knap en snes år på broen har skipper Jørgen Hohwü sagt tak for denne gang og overladt Emmas ror til Lasse Truelsen og styrmand Michael Dorow, der også er skibstørrer. - Sammen skal vi nok holde Emma shipshape, altid klar til at vende fjorden med venner og forretningspartnere, siger Lasse Truelsen, der forud for vagtskiftet var i skipperlære hos Hohwü. At der er nok at tage sig til i stillingen vidner Emmas gæstebog om. I 2007 serverede skipper Hohwü over 1000 frokostkuverter til gæster ombord – en ny rekord. Og om bordet i kabyssen kommer de fra hele kloden – lige fra verdensberømte arkitekter til magtfulde bygherrer og – som det skete i sommeren

2008 – gasterne fra Kongeskibet Dannebrog. Hvad Emmas hemmelighed, Jørgen Hohwü? - En hemmelighed er det ikke, men snarere en opskrift på, hvordan vi bedre kan forstå hinanden. De to store ingredienser er ærlighed og troværdighed, lyder svaret, mens Hohwü for sidste gang går fra borde som skipper. - Ærlighed, fordi hvad du ser, er hvad du får. Her er ikke stukket noget under stolen, ingen skjulte dagsordener, ingen taktik, ingen etikette. Vi er til søs, og her er alle lige gode. Den ligefremhed, som Emma inspirerer til, holder vi alle af. Emma er en den velsignede pause fra stress og ræs. Og troværdighed? - Troværdighed, fordi Emma står for de samme værdier, som Petersen Tegl selv dyrker.

Ny skipper: Lasse Truelsen. | Foto: Helle Friis Simonsen

Teglværket og murstenene er jo egentlig en simpel affære. Fjernt fra højteknologi og glatte computerskærme brænder Petersen Tegl sine mursten, som værket har gjort det i snart 220 år. Men den måde, man brænder på, og de resultater, der skabes, er helt specielle og anderledes. På samme måde med Emma. Under enkle, simple forhold får gæsterne ombord autentiske oplevelser på en måde, som de kun sjældent oplever i en tid, hvor intet er virkeligt, før det har været i TV-Avisen. Og 1000 kuverter – det er dog noget? - Ja, men en dag på Emma er ikke bare en sejltur, det er rigtigt samvær som det har udfoldet sig i århundreder: God mad, god rødvin og en ærlig snak. Sådan bliver det også fremover – med en ny generation på broen!

Herunder: Bag denne 'apsis' – i smukt rundet murværk – gemmer sig en brandtrappe. Chateau Me Too er disponeret i tre etager, i alt 1100 m².

Teglbaronen – Christian A. Petersen
– i et legesygt øjeblik med Junior sten
| Foto: PETERSEN

Teglbaronen

DANMARK. Forlaget Haase & Søn er på vej med en biografi over teglværksejeren Christian A. Petersens liv fra hans fødsel i 1941 til i dag: Teglbaronen. Bogen, der er skrevet af journalisten Poul Sabroe, er en dramatiseret fortælling om et farvelagt og begivenhedsrigt liv blandt mursten og simple folk såvel som blandt royale notabiliteter. For Christian A. Petersen omgås lige vel med dem alle, inklusive den kongelige familie. Teglbaronen har adresse til arkitekter, men også til mange andre med interesse for mursten og for den fantastiske historie, mursten kan fortælle. Titlen på biografien er inspireret af de bønder, der havde talent for at blive entreprenører og så mulighederne i at drive en teglproduktion ved siden af landbruget. De blev kaldt teglbaroner. Biografien er planlagt til udgivelse i starten af 2009.

Masser af mursten

DANMARK. Forlaget Darklights udgiver i november en bog om den danske murermester Walter Gustav Teichert og hans mange byggerier: Mursten, mursten, mursten. Bogen er skrevet for alle med en faible for mursten og murværk af murermester Teichters datter, Bente Noyons, f. Teichert. Som sin far har også hun et bredt netværk fra sin tid som ejer af hotellerne Neptun og Esplanaden samt restaurant Gendarmen i København. Walter Gustav Teichert (1917- 2000) drev sin murermestervirksomhed i perioden 1946-1980. Mursten, mursten, mursten af Bente Noyons udsendes på Darklights i november.

| Illustration: Darklights

Chateau på nydansk

*Spirit Wholesales børnetøj hedder Me Too.
Nu har modegazellen for de mindst fået et domicil, der ligner et vinslot i Bordeaux. Det ligger i Vejle*

Me Too residerer bag disse imponerende mure, der dog ikke er helt så tykke som de synes. Der er skalmuret på betonkonstruktioner med Petersen Tegl D71. | Foto: Thomas Mølvig

Materialerne er en enkelt kombination af murværk – Petersen Tegl D71 – tagets zink og glas. Therkildsen Arkitekter har oversat til nudansk.

DANMARK. Man kan vist godt tillade sig at kalde det tema-arkitektur – uden at sige for meget. Vi er i Vejle, men det domicil, som børnetøjsvirksomheden Spirit Wholesale har ladet opføre i erhvervskvarteret nær Munkebjerg skovene, ligner nu mere noget fra skråningerne ved Rhône eller Giovannis castello i Toscanas bjerge.

- Vi tror på, at et klassisk og menneskeligt byggeri af mursten er en bedre langtidsinvestering end moderne, minimalistisk glasbyggeri, siger Spirit Wholesales indehavere, Ginnie Nørskov og Claus Rasmussen, der ikke lægger skjul på, at de synes, arkitektur skal fortælle en historie. En, man kan forstå, vel at mærke. De får heller ingen panderynker, hvis nogen skulle finde på at kalde deres nye firmadomicil for iscenesat. For det er det.

Tegnestuen Therkildsen Arkitekter i Vejle fik opgaven med at virkeliggøre visionerne, der havde hentet inspiration fra rejser i USA, Italien og Frankrig. Også arkitekturstudier på danske slotte og herresæder lå til grund.

- Nu var opgaven at oversætte de indtryk til et dansk formsprog, som det tales i vor egen tid, kommenterer den ansvarshavende arkitekt MAA Jesper Therkildsen, Therkildsen Arkitekter.

Resultatet står der nu, heldigvis på sikker afstand af mere anonyme naboer i industrikvarteret i Vejle. Samtidig er den nærmeste nabo en idyllisk sø, en udsigt, der passer fint til resten af palæets toneart, der synges rent på 1100 m² i tre plan. Arkitektur balancerer med tungen lige i munden på en stram line mellem en veludviklet art deco – dansk skønvirke – og de materiale-løsninger, der er karakteristiske for nordisk bygningskultur. Det var her Petersen Tegl D71 kom på banen.

Jesper Therkildsen: - Vi ville egentlig pudse huset, men bygherren insisterede på et vedligeholdelsesfrit murværk. Vi synes, at Petersen Tegl D71 med en lys fuge – så murværket fremstår homogent og monolitisk – er en god løsning. Det er en fantastisk flot mursten!

Så på den måde fik de deres helt eget chateau i 7100 Vejle. Lur os så oven i købet, om der ikke kommer rigtig mange på sight-seeing på Ouskær 23. Og har man en gang set det, glemmer man det aldrig!

Af
Renato Benedetti
McDowell + Benedetti
Architects, London

Forført af arkitektur!

*Virkelighed er sanselighed:
Forvænte metropolis mennesker har behov for
en ekspressiv arkitektur, der taler til hjertet*

McDowell + Benedetti Architects: Castleford Bridge, 2008. | Foto: Benedetti & McDowell Architects

Arkitekter er pr. definition optaget af at vække sanser og følelser til live.

Arkitektur som forstærket sansemanipulation, formgivet med henblik på at fremkalde særlige følelsesmæssige reaktioner har i årtusinder været ude og inde fra kulden med cyklisk regelmæssighed.

“Domus Aurea”, bygget af den neurotiske kejser Nero, er et fremragende eksempel, 2000 år gammelt. Opulent og luksuøst er det bag den massive guldfacade, men mere end det: Det sugede gæsterne ind i de 300 værelses arkitektoniske orgie af sensualitet og nytænkning, der kunne mætte enhver lyst, fysisk eller emotionel.

Helt bortset fra maniske romerske kejsere, er en jordforbundet tilgang til sanseoplevelser mere og mere tiltrængt som reaktion på de umenneskelige aspekter ved vor tids byliv. Vi ønsker at føle os mere engageret i vores byggede miljø. Den forvirrende fremmedgørelse, som dårligt designet, banal, formelagtig og steril arkitektur eller byplanlægning fremkalder, efterlader et hul i vores borgerhjerter. Arkitektur som rører os kan hjælpe os til at genoprette lidt af balancen, og når den er bedst, kan den indgyde nyt liv og inspirere os aktivt.

Arkitektur som kalder på vore sanser og/eller følelser er subjektiv, men uanset hvilken definition vi benytter, forudsætter den, at nogle eller alle af følgende fundamentale elementer inddrages grundigt i overvejelserne: Naturligt lys, materialekvalitet og detaljer, målestok, omgivelser, tonefald, tekstur, tærskler, lyd, lugt, bevægelse, temperatur, karakter, atmosfære, kulturel identitet og forholdet til naturen.

Man kan se ekspressionismens frie form som en reaktion mod den fallerede og sterile modernis-

me. Men modernismens pionerer - folk som Gropius, Mies og Corb - tilskyndede til sanseoplevelser via materialernes kvalitet, form og detaljer. Deres hensigt er desværre blevet undermineret af generation efter generation af ringere arkitekter, som kynisk har tilegnet sig modernismens ideer og systematisk udtyndet den til en stenografisk “stil”. Efterhånden er den ganske tom for mening.

Det er til stor fordel for arkitekturen og dens offentlige udtryk, at en fornyet anerkendelse af den rolle, som sensualitet og følelser kan spille, er på vej. Men alene anvendt som glasur på kagen vil fornyselsen ikke komme til at virke. Den må ikke forveksles med den nuværende udisciplinerede tendens til melklumpet formgivning for formgivningens egen skyld, en stiliseret tilgang som ofte synes tom, tynd og åbenlyst blind over for omgivelserne.

Hvem var det hensigten at formgivningen skulle glæde?

Blev den skabt for at give overfladisk tilfredsstillelse, fotograferet og afbildet i alverdens medier, eller for at give brugere og forbipasserende en mangeårig oplevelse? Det lyder sikkert gammeldags, men skal arkitektur ikke bygges for brugernes skyld? For at få et langt liv?

Installationskunst fokuserer tit på sansemanipulation og transformation. En nylig udstilling i Londons Hayward Gallery, “Psycho Buildings”, viste nogle vellykkede arkitektonisk interaktive arbejder, som udforskede disse ideer og skabte nye værker med relation til sensuelle og følelsesmæssige rumlige temaer. Indenfor indretningsfaget kan restaurant, teater og forretningsindretning være nyttige afprøvningsramper for sådanne ideer. De er flygtige og modeprægede og skaber

de deres egen scene for et tryllebundet og meddelagtigt publikum.

Arkitekturens spændvidde, derimod, gør en sensuel tilgang mere kompleks og dermed også mere tilfredsstillende at nå, fordi den skal væve sin fortælling ind i det forpligtende offentlige rum og den bymæssige sammenhæng.

Det er efter vores mening en grundlæggende opgave for god, samtidig arkitektur at stræbe efter at skabe en disciplineret sensuel oplevelse, således som det kan ses i tegnestuens netop færdiggjorte Castleford Bridge over floden Aire.

For at intensivere den fysiske handling, det er at krydse over broen, er inspirationen til broens 130 meter muskuløse kurver hentet fra broens omgivelser. Broen skaber et nyt offentligt rum med skiftende udsigter for brugerne. Ønsket om at skabe en stærkere brugeroplevelse prægede vore valg i hele processen. Hvert eneste element, også tømmeret, bidrager til at gøre strukturen så slank og bringe den så tæt på det dynamiske vand som muligt. De stærke horisontale linjer skaber tryk, styrker kontrasten til det gennemsigtige, vireopspændte rækværk og fremhæver således den indre forbindelse til det omgivende vands lyde, bevægelse og lugt.

Den gennemsigtige struktur er lavet til at svaje let og forstærker den gåendes fornemmelse af at blive båret gennem luften på et flyvende tæppe.

Vi håber, at lokalbefolkningens overvældende positive følelsesmæssige respons vil kickstarte omslaget fra den lange tilbagegang, siden byens kulmineindustri ophørte for en generation siden.

Broen over Castleford skal blive et eksempel på arkitektur, der giver sine brugere en stærk fornemmelse af identitet og stolthed.

PETERSEN 21

UDGIVER

PETERSEN TEGL A/S
NYBØLNORVEJ 14
DK-6310 BROAGER
T: +45 7444 1236
E: INFO@PETERSEN-TEGL.DK
WWW.PETERSEN-TEGL.DK

TOTALPRODUKTION

SABROE MEDIA APS
KASTELSVEJ 30
DK-2100 KØBENHAVN Ø
T: +45 3526 1611
E: INFO@SABROEMEDIA.DK
WWW.SABROEMEDIA.DK

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

ARKITEKT MAA ANNETTE PETERSEN
E: ANNETTE@ZINCK.INFO

GRAFISK DESIGN

ZANGENBERG DESIGN
E: CLARA@ZANGENBERGDESIGN.DK

TRYK

CLAUSEN OFFSET

OPLAG: 82.000

DANSK, TYSK, ENGELSK

KONSULENTER

PETERSEN TEGL
DANMARK
STIG H. SØRENSEN
DANMARK ØST
T: +45 4014 1236
E: SHS@PETERSEN-TEGL.DK

CHRISTIAN TEITUR HARRIS
DANMARK ØST
T: +45 2463 9235
E: CTH@PETERSEN-TEGL.DK

TORBEN SCHMIDT
DANMARK VEST OG FYN
T: +45 2028 4355
E: TORBEN@PETERSEN-TEGL.DK

NORGE

SIMEN BØE
MURDIREKTE, OSLO, NORGE
T: +47 2339 2010
E: SIMEN@MURDIREKTE.NO

TYSKLAND

REINHARD BAASCH
BREIHZ, TYSKLAND VEST
T: +49 170 4818 870

STEPHAN BAASCH
BREIHZ, TYSKLAND VEST
T: +49 170 2705 530
E: STEPHANBAASCH@GMAIL.DE

HARTMUT REIMANN
GÜSTROW, TYSKLAND ØST
T: +49 170 5565 792
E: HELGAREIMANN@HOTMAIL.DE

BACKSTEIN-KONTOR GMBH
TYSKLAND
T: + 49 221 546 33 99
E: R.VERVOORST@BACKSTEIN-KONTOR.DE

HOLLAND

LUCASSEN STEENINDUSTRIE
DUIVEN, HOLLAND
T: +31 (0) 26 3121236
E: BJORN@LUCASSEN-SI.NL

SVERIGE

KAKEL & TEGEL AB
MALMÖ, SVERIGE
T: +46 40 611 1146
E: INFO@KAKEL-TEGEL.COM

MP MATERIAL
VALLDA-SANDÖ, SVERIGE
T: +46 3199 4590
E: INFO@MPMATERIAL.SE

PETERSEN TEGL TEGLBJÆLKER
OG OVERLIGGERE
STEEN SPANG HANSEN
T: +45 2142 7962
E: SSH@PETERSEN-TEGL.DK

PETERSEN KLINKER
ANNEMARIE HARRIS
DANMARK ØST
T: +45 7444 1236
E: AHA@PETERSEN-KLINKER.DK

TINA KJÆR LOICHTL
DANMARK VEST
T: +45 3063 4912
E: TKL@PETERSEN-KLINKER.DK